

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kladóhivatalban átvételre.
Egész évre 15 h.
Nagyedévre 8 h.
Helyben háshoz hordva:
Egész évre 20 kon.
Nagyedévre 10 kon.
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kon.
Nagyedévre 12 kon.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a 1880. évi
törvény értelmében kivétel nélkül.
Szerkesztőség és kladóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kladó-
hivatalhoz intézendők.

XI. évfolyam 256. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1915 november 10.

Ivanjice és Leskovác elfoglalása.

Budapest, november 9. (Saját tudósítónktól.) Höfer jelenti:

Csapatunk Ivanjecet, a bolgárok pedig Leskovácot elfoglalták.

Hivatalos jelentés Ivanjice és Leskovác elfoglalásáról.

Budapest, november 9. (Hivatalos.)

Délkeleti hadszíntér.

A montenegrói határon a helyzet változatlan. A Szerbiában küzdő os. és kir. csapatok egyike megszállta Ivanjecet. Egy másik csoport visszavetette az ellenséget az Ivanjice Kraljevói ut mentén lévő magaslati állásaiból. Német csapatok elűzték az ellenséget a Kraljevótól délre lévő elsáncolt állásaiból. Trstenictől délre zászlóaljaink harcban állnak. A Krusevác vidéken küzdő német hadosztályok déli irányban nyomulnak előre. A bolgárok elfoglalták Leskovácot.

Visszavert orosz támadások.

Budapest, november 9. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Jaslovieztől északra a Strypa alsó folyásánál és Czartorijsktól nyugatra a Stryj mellett visszavertük az oroszok támadásait. Egyéb új-
ság nincs.

Meghiusult olasz támadások.

Budapest, nov. 9. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

A helyzet változatlan. Több támadást, melyet az Isonzó arcvonalon Zagora ellen a Dolomitokban, a Kol-di-lana ellen intézett az ellenség, visszavertünk.
Höfer.

Forradalmi mozgalmak Pétervároton és Moszkvában?

Szófia, november 9. Oroszországból forradalmi mozgalmak híre érkezik, ami arra kényszerítette a kormányt, hogy Pétervár és Moszkva védelmére a frontról csapatokat vonjon.

A Dunaut szabaddátétele és az antant.

Budapest, nov. 9. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A Dunaut szabaddátétele alkalmából Páris, London és Pétervár között élénk táviratváltás volt.

A szerbek megunták a háborút.

Berlin, november 9. Az a körülmény, hogy egy szerb deputáció önként, hars nélkül felajánlotta Kragujevac városának, a szerb hadiipar központjának átadását, világos jele annak, hogy a szerb nép belefáradt a háboruba. Az átadást a kragujeváci kerület elöljáróságának hosszú ideig tartó és heves vitát provokáló gyűlése előzte meg. Más jelek is arra vallanak, hogy az ellenség erkölcsi ellenálló ereje megbénult. Foglyok vallomása szerint Szerbiát elveszettek tekintik és azt mondják, hogy még akkor sem lehetne rajta segíteni, ha maga az Ur-isten leszállana a földre.

Különösen a régi Obrenovics-dinasztia hívei adják meg magukat önként a központi hatalmak csapatainak. A szerb polgári lakosságról azt tapasztalták, hogy velünk szemben inkább barátságos mintsem ellenséges magatartást tanúsít. Az a sok történet, amely franktirorségről és asszonyok-
nak a lövészárkokban való harcáról szól, a legnagyobb részben túlzott. Korai dolog azonban már most azt állítani, hogy Szerbia katonailag is összeomlott volna.

Zendülés az orosz kaukázusi seregben.

Konstantinápoly, november 9. Erzerumból érkezett hírek szerint az orosz kaukázusi sereg jobbszárnyának egyik zászlóalja fellázadt. A lázadók az ellenük küzdött csapatokkal fegyveresen szembeszálltak s mindkét részen sokan elestek és megsebesültek. Azok az orosz foglyok, akiktől ez a hír származott, azt mondják, hogy az orosz tisztek is nagyon kedvetlenek.

Izgalom Romániában.

Bukarest, november 9. Az unionisták föderációja, amely Dél-Románia több városában rendezett gyűléseket, megkísérelte az agitáció folytatását Moldovában is. Jassyban népgyűlést hirdetett vasárnapra és a gyűlés díszszónokaként Filipescut jelölte ki. Tekintettel arra, hogy Moldovában oroszellenes néphangulat, erős tüntetésekkel lehetett tartani, a gyűlést mégis elhalasztották. Ezzel szemben vasárnap Bukarestben az oroszellenes Nemzeti Egység Ligája és a kormány pártja népgyűlést tart. Ez alkalommal Fleva képviselő mond beszédet. A kulturális mai napon misét mondott a különböző harctereken elesett románokért.

A franciák félnek Görögországtól. Herwé intelme a kormányhoz.

Budapest, nov. 9. (Saját tud.) Genfből jelentik: Herwé „Guerre Socialeban” figyelmezteti a kormányt, hogy sürgősen hozassa haza Szalonikiból a francia csapatokat, mert a görög válság gyanus és Szaloniki borzasztó egérfogójává válhatik az antant csapatoknak.

A bolgárok elfoglalták Alexinac, Leskovác, Vlasotinte, Tetovo és Petrovo városokat.

Budapest, november 9. (Saját tudósítónktól) A bolgár hivatalos jelentés közli, hogy a bolgár csapatok elfoglalták Alexinac, Leskovác, Vlasotinte, Tetovo és Petrovo városokat.

Elsülyesztett angol gőzösök.

London, november 9. A tengerészeti kormány hivatalosan közli, hogy november 5-ikén a Tata felfegyverzett gőzöst a Földközi-tenger keleti vizein két ellenséges tengeralattjáró naszád megtámadta és elsülyesztette. Harmincegy főnyi legénysége hiányzik.

Grimsby, november 9. A Reuter-ügynökség jelenti: A King William brit halászgőzöst elsülyesztettek. Hét embere megmenekült, kapitánya és egy matróza eltűnt.

London, november 9. A Woolowich lon-

doni gőzöst elsülyesztették. Legénysége megmenekült.

Rotterdam, november 9. A Lloyds jelenti: A Woolwichangol gőzöst megtámadták. A legénység megmenekült.

Három Woolwich angol gőzös szerepel a Lloyd regiszterben, az egyik 2936, a másik 2462, a harmadik 129 tonnás.

A Calados gőzös 55 emberét a Lady Plymouth felvette. Az Alastair 366 tonnás angol gőzöst elsülyesztették. A kormányos holttestet megtalálták, a legénység három emberét megmentették.

A törökök megtámadják a szuezi csatornát.

Budapest, november 9. (Saját tudósítónktól) Zürichi ujság közli egy török tiszt levelét, mely szerint a Suez-csatorna elleni támadást előkészítő munkálatok befejeződtek. Döntő támadás nemsokára megkezdődik.

Románia lövészárkokat készít a szerb határon.

Budapest, november 9. (Saját tud.) Bukarestből jelentik, hogy a Románul szerint Romániában a szerb határ egész hosszában lövészárkokat készítenek.

Görögország és az antant.

Páris, nov. 9. A Havas ügynökség jelenti Szalonikiból: A görög hatóságok és az antant hadvezetősége között megegyezés jött létre, amely szerint a szövetségesek partraszállási hidat építhetnek és új ország utat létesíthetnek, hogy a kikötő és a pályaudvar közötti összeköttetést megkönnyítsék. A helyi hatóság beleegyezett abba, hogy a kikötői művek egy része a szövetségeseknek rendelkezésére álljon, feltéve, hogy arra görög csapatszállítás céljából nem lesz szükség.

(Athénből jelentik a „Magyar Távirati Irodá”-nak):

Skuludis miniszterelnök a „Times” athéni levelezőjével folytatott beszélgetés alkalmával kijelentette, hogy az a szándéka, hogy Görögország a négyes antant hatalmaival, szemben igen jóakaratu semlegeséget tanusítson.

Oroszország meg akarja buktatni az olasz kormányt.

Berlin, november 9. Kopenhágából jelentik: A Rjecs mai számában határozottan kijelenti, hogy ha Olaszország rövidesen nem határozza el magát, hogy részt vegyen Szerbia védelmében, ott miniszterválságot kell előidézni.

A szerb tűzérség negyedrésze elveszett.

Budapest, november 9. (Saját tud.) A Ruszkoje Szlovo szerint a szerb tábori tűzérség negyedrésze már elveszett. Az a veszedelem, hogy Gallwitz Kövess és Bojadjev hadseregei bekerítik a szerbeket, igen nagy.

Az angolok a békehirekről tájékoztatást sürgetnek.

Bécs, november 9. Kerülő uton jelentik a berlini Vorwaerts-nek Londonból: Az Union of Democratic Control Ramsay MacDonald elnöklété alatt megtartotta első évi közgyűlését. A vita során kifejezésre jutott az a törekvés, hogy az eddiginél erőteljesebben kell szembeszállani azokkal, akik a sajtó terén a háború végnélküli folytatása mellett bujtogatnak. A közgyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben felszólítja a kormányt, hogy tájékoztassa a közvéleményt, még pedig sürgősen az elfogadhatónak látszó békefeltételekről, amelyek a háború eddigi során valamely semleges állam részéről felmerültek és közölje, vajjon a hadviselő felek valamelyike ajánlott-e már megfelelő békefeltételeket?

Sikertelen francia erőfeszítések.

Berlin, november 9. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Jelenteni való esemény nincs. A franciáknak (arra irányuló kísérleteit, hogy a Hilsen birtoktól elragadott árokrózsát visszahódítsák meghiúsítottuk.

A németek sikeres harcai az oroszokkal.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornagy hadserege.

Rigától nyugatra és délre Jakobstadból nyugatra és Dünaburg előtt az oroszok támadásait tegnap is minden eredmény nélkül folytatták. A november 7-ről 8-ra virradó éjszakán az ellenséges osztagok Dünaburtól nyugatra behatoltak elől fekvő állásunk egy keskeny részébe. Csapatunk ellen-támadással ismét vissza vetették őket és 1 tisztet és 372 főnyi legénységet fogtak el.

Lipót bajor herceg hadsereg csoportja.

Az éj folyamán különböző helyeken járőr harcok voltak.

Linsingen tábornok hadserege.

A Styr melletti Moravától (Komaovot) északra sikeres ütközetben 366 orosz el-fogtunk.

A kruseváci zsákmány 50 ágyura és több mint 7000 emberre emelkedett.

A szerbek mindenütt hátrálnak Balkán hadszíntér.

Kraljevától délre és Krusevától délre az ellenséget utóvéd állásaiból kivetették.

Csapatunk folytatják az előrenyomulást. A déli Morava balpartján rohammal elfoglaltuk a Gjunis mellett emelkedő magaslatokat. A kruseváci zsákmány mintegy 50 ágyura (köztük 10 nehéz), a foglyok száma pedig több mint 7000-re emelkedett.

Bojadjeff tábornok hadserege november 7-én este Alexinactól északnyugatra, valamint Nistól nyugatra és délnyugatra elérte a déli Moravát és a délről előrenyomuló más bolgár seregrészekkel együtt elfoglalta Leskovácot. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Burián Berlinben.

Budapest, november 9. (Saját tud.) Bécstől jelentik, hogy Burián Berlinbe utazott.

A román kormány még nem tartja időszerűnek a külpolitikai vitát.

Bukarest, nov. 9. A kamara megnyitása alkalmával a miniszterelnök ki fogja jelenteni, hogy még nem érkezett el annak a pillanata, hogy a parlament a kormány diplomáciai akcióját a külpolitikai kérdésben megvitathassa. A föderalista ellenzék bejelentett interpellációjára a kormány nem fog válaszolni.

Maximálni fogják a faárakat.

A földművelésügyi miniszter intézkedése.

A főváros, ahol pedig tudvalevőleg minden drágább szokott lenni, mint a vidéken most abba a kedvező helyzetbe jutott, hogy lényegesen olcsóbb fát fog tüzelni mint p. o. mi biharmegyeiek és nagyváradiai. Budapestre talán még Biharmegyéből is szállítanak fát és ki tudja talán még az ország távolabbi vidékéről is és mégis mi, akik az erdők keltségek közepén élünk, sokkal drágább fát kapunk, mint a főváros. A főváros kedvező helyzetének határozottan a vezetőség volt a megteremtője. Az illetékes intéző körök ugyanis olyan kedvező szerződéseket tudtak kötni, hogy a mai árakhoz képest a nagyváradai áraknál sokkal olcsóbb árakat tudtak teremteni. Igaz ugyan, hogy a fővárosi faügylet rendezésébe a kormány is beleavatkozott.

Tegnap megérkezett Miskolczy Ferenc főispánhoz is a kormánynak ide vonatkozó intézkedése. A főispán a rendkívül fontos rendeletet megküldte Fráter Barnabás alispánhoz további eljárás végett.

A rendelet főbb pontjaiban a következőket mondja ki a miniszter. A fa kitermelőknek minden alkalmazottját a B) alosztálybeli népfelkelő, a fa kitermelés tartamára felmenti a katonai szolgálat alól. Továbbá a fakitermelőt kedvezményes szállítási árakat kap. Ezenkívül a foglyok igénybevétele iránti kérvényeket is kedvezően intézi el és még a foglyok élelmezésének megtérítése iránt is intézkedik. A rendelet legfontosabb része pedig az, hogy a fa kiszállításánál a közmunkát is igénybe lehet venni, még pe-

dig úgy, hogy a békeidőben napszám illetve fuvar díj kétszerese fizetendő érte.

Ezeket a kedvezményeket azonban csak az esetben adja meg a miniszter, ha a fakitermelő 100 métermázsza fát, illetve egy waggon fát 380 koronáért hajlandó a fővárosnak szállítani a termelő vagy a kereskedő. Ez azt jelenti, hogy a főváros már meghatározta a fa maximális árát és ennél többet nem szabad kérni senkinek. A maximális ár megállapítása csak Budapestre érvényes, mert vidékre, ahol a szállítás nem emészt fel annyi pénzt, ezt az árat p. o. Biharmegyében is 200-250 koronában kell megállapítani.

A miniszter rendeletét Miskolczy Ferenc főispán, Fráter Barnabás alispánhoz küldte át azzal az utasítással, hogy Biharvármegye is hasonlóképpen járjon el.

A rendelet alapján a vármegye területén rövid időn belül maximálni fogják a faárakat.

A maximális ár megállapításánál az alispán meg fogja hallgatni az erdő hivatalos és az erdő felügyelőjét is. A hivatalos fellépésnek végre meg lesz a maga hatása. Fog kapni minden polgár tisztességes áron elegendő fát. Ez a rendelet a fakereskedőknek és fa kitermelőknek porrá fogja zúzni azon vérmes reményét, melyeket a fa árak vakmerő emeléséhez fűztek.

Az esetben, ha ez az eljárás nem fog segíteni, akkor összeírják a fakészletet és rekvirálni fognak.

Mit tárgyal a városi közgyűlés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága holnap, csütörtökön tartja novemberi közgyűlését.

A tárgysorozat előreláthatólag nem kelt valami nagy érdeklődést a városatyák között, mert a tárgyalásra kitűzött 12 ügydarab között alig akad olyan, amely nagyobb vitát keltene. Inkább amolyan ünnepélyes hangulata lesz a közgyűlésnek. Ugyanis kiemelkedik a sablonos folyó ügyek közül a tanács azon javaslata, hogy a címer- és zászlókérdés rendezése alkalmából hódoló feliratban fejezze ki háláját király Ó Felsége előtt, gróf Tisza István miniszterelnököt pedig üdvözlje.

A második érdekesebb pontja a tárgysorozatnak Pestvármegye átirata, magyar jellegű hadiérmekek alapítása iránt. A tanács az átirat pártolását javasolja a törvényhatóságnak.

A tárgysorozat különben a következő:

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatási állapotról.
2. A tanács javaslata a monarchia két állama címerének közjogi viszonyainak megállapítása folytán a magyar királynak hódoló, a m. kir. kormányhoz köszönő felirat intézése tárgyában.
3. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye átirata a magyar jellegű hadiérmekek alapítása iránt intézett feliratának pártolása ügyében.
4. Pozsony szab. kir. város átirata a gabonavásár-

lasi jog meghosszabbítása s a Haditermény r.-társaságtól liszinek maximális áron alól való beszerezhetése tárgyában.

4. A tanács javaslata az iparostanone munkakiállítási és iparoktatási alapok készpénzkészlete terhére hadikölcsön jegyzés ügyében.
5. Ugyanannak előterjesztése a személtérakadó kerítési költségeinek fedezésére póthitel engedélyezése tárgyában.
7. Ugyanannak javaslata Csorsorkai Tivadar és neje köztérvételi ügyében.
8. U. az özv. Leitner Jakabné és társainak kémenyseprési díjak kiutalását megtagadó tanácsai határozat elleni felebbezését beterjeszti.
9. Ugyanannak javaslata Szücs Dezső nyug. aljegyzőnek kegydíj megszavazása iránti kérelme ügyében.
10. Fizetéselelőleg iránti kérelem.
11. Állandó nyugdíjbizottság javaslata özv. Lázár Lajosné özvegyi nyugdíjának és gyermekei neveltetési járulékának megállapítása tárgyában.
12. Ugyanannak javaslata özv. Cservenka Gézané özvegyi nyugdíjának és gyermekei neveltetési járulékának megállapítása tárgyában.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait azzal értesitem, hogy a tárgyalásra kitűzött ügyek iratai a közgyűlést megelőző napon a főjegyzői hivatalban megtekinthetők. Nagyvárad, 1915. évi november 6. án.

Lukács Ödön,
főjegyző.

* **Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag: Farkas-féle **hurut-szeletkét**. Ára K. — 60 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Telefon: 13—02.

Biharvármegye elismerése a 4-es honvédeknek.

Ötnegyed óras kézitusa az Isonzó partján.

Október 16-ika a mi 4-es honvédeinknek örökké emlékezetes marad. Nem hiába írta az ezred nemes lelkű parancsnoka Kratochwill Károly, hogy ezt a napot aranybetűkkel fogják megörökíteni az ezred történetében. A legfőbb hadiszállás már külön megemlékezett a mi háziezredünk nagy-szerű ténykedéséről, amikor nagy elismeréssel nyilatkozott az Isonzó melletti csatáról. Most meg a két törvényhatóság Biharvármegye és Nagyvárad város törvényhatósága van hátra, hogy hálátelt meleg elismerését nyilvánítsa azoknak a hősöknek, akik életükkel, hősi bátorságukkal védtek és védik a hitvány árulókkal szemben ott délen a hazát.

Biharvármegye törvényhatósága, melynek területéről került ki az ezred zöme, még eddig nem foglalkozott külön is az ezred bátor haditényeivel.

A decemberi közgyűlésen lesz az első alkalom, hogy a vármegye is kifejezze elismerését a hős háziezrednek. Erre a kedves cselekedetre Obrinesák István ezredes adta meg az alkalmat az által, hogy elküldte Miskolczy Ferenc főispánnak is azt az ezredparancsot, amit ott a harctéren intézett Kratochwill ezredes az ezredhez.

A parancs fel van véve Biharvármegye tárgysorozatába. A decemberi közgyűlésen felfogják olvasni és a törvényhatóság teljes egészében fogja hallani, hogy egyetlen nap, október 16-án minő örök emlékü hőstettet vittek véghez a 4-es honvédek.

Egyik sebesült vitézünk szerint, aki résztvett az óriási küzdelemben, a honvédek 16 rohamot vertek vissza. Ez a csata egyike volt a legborzalmasabb küzdelmeknek, amit eddig vívtak az ellenséges felek. A rettenetes tűzérsegi tűz után következő gyalogsági csatának legvéresebb része a kézitusa volt. *Öt negyed óráig tartott ez a gyilkos harc.*

Ötnegyedórás kézitusa jelentőségét csak az tudja elképzelni, aki már részt vett egy-egy rohamban. Egy roham nem szokott hossza nyulni és rendszeren pár perc, de egy negyedóra alatt be szokott fejeződni. És itt öt teljes negyedóraig tartott. Elképzelhető, hogy mi mehetett ott végbe. De hogy derekasan verekedtek a 4-esek, azt legjobban illusztrálja a nagy tömegharcból kikapott egy jelenet Biró honvéd szereplése. Biró maga egyedül 4 olaszt szurt le szuronyával. A nagy küzdelem az olaszok futásával végződött. És ekkor a mi katonáink ahelyett, hogy pihenni tértek volna a géppuskás osztag parancsnoka a hegycsucsra helyeztette el a gépfegyvereket és rettenetes pusztítást idézett elő a visszafelé menekülő olaszok között.

A hősi küzdelemben különösen kitűntek a sebesült elbeszélése szerint:

Schmidt Lajos főhadnagy, Barna százados, Maltai főhadnagy, Girardy főhadnagy, Csanády főhadnagy, Országh József hadnagy, Gelberg és Skultethy zászlóscok.

Klamár Géza hadapród, Sztaniszlavoy Károly őrzetű, Méray János zászlós, Duschek Ferenc zászlós, Mezei Mózes szakaszvezető, Biró honvéd, Szalay Gyula zászlós, Láng Lajos hadapród, Malonits Zsigmond őrmester és Lakos Róbert százados és még többen, akiknek nevét a napiparancsból valószínűleg megismeri a közönség.

Három cipész legények.

Öngyilkos jelöltek szegények.

Szomorú históriát énekelek. Lantom síró hurjait felajzom, hadd szálljon belőle az ére a három cipész legényekről. A három cipész legényekről, akiknek a sötét szemű sors azt a gondolatot adta, hogy dobják el azt az életet, amelyért még az öreg Ábrahám a Nagypiac sarkán, sem adna egy lyukas krajcárt.

Mert hát a három cipészgyakornocska nem olyan volt mint a többi kollégák, akik sajátbőrű készült sarmikban, szivarvéggel a szájuk szegletén, avagy fűtyörészve mérik az utca sarát. Ők gentlemének, akik vasárnap estenkint a Korona-kávéház márvány asztalánál gyönyörködnek a tajtékkozva habzó sörös krigliben, no de azért a rumot sem vetik meg. Mikor aztán a garat színültig tele van, más szóval, mikor fantáziájuk a végtelenségig csapang, összedugott fejjel nagy eszmékről ábrándoznak, amely aztán mint a buborék szétszáll, s a három suszter legények bánatos szívvél istenhozzádót kívánnak mondani a lőporfüstös, cudar világnak.

Igy volt az hétfőn reggel is. Áron, Gyula és Lajcsi, a három barát, azon veték észre magukat, hogy a sörös üveg sötét, üres tekintettel meredezik feljűk. Őh, ezek! mit csinálnak nekik ital nélkül. S a fővezér, Áron legény kijelentette, hogy így nem érdemes élni, haljanak meg mind a hárman. A másik kettő sötét tekintettel nézett maga elé és igent bólintott fejével. Szövetséget kötöttek, s egy pohárba öntöttek — őh nem kiömlő vért, miként őseink, hanem megfelelő mennyiségű rumot.

Aztán hozzá a munkához. Gyula legény, a híres vegyész a kiürített sörös üvegbe zsiros szódát töltött s összekeverte gyufa fejével. Aztán belekóstolt. Csak egy kortyot, aztán semmit többet. Kétségbeesett mozdulattal dobta el az üveget. Áron azonban nem riadt vissza. Ő már kibírt három kortyot, hiven a magyar igazsághoz, de aztán ő is eldobta az üveget. Lajcsi legény már hozzá se nyult az italhoz.

S mi a történet vége? A két flótást bevitték a kórházba s egy kis gyomormosás után tegnap estére olyan egészségesek voltak, mint a legegészségesebb makk. Aztán szentül megígérték, hogy többet nem fognak vegyészkedni, pláne zsirosszódával. Ez a három politikus cipész legények talán mégsem olyan siralmas históriája.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél Szent János-utca 3. szám.

Népgyűlés a villamos menetdíjak emelése ellen.

Mint lapunkban már tegnap megírtuk a közönség nem fogadta szívesen a városi villamosvasutnak a városi tanáshoz intézett azon beadványát, amelyben a villamosvasut a menetdíjak felemelésének engedélyezését kérte.

A váradvelencei polgárság ez ügyben ma délután értekezletet fog tartani Rólich Béla vendéglőjében, melyen a vasárnap megtartandó és a menetdíjak árának felemelése ellen irányuló népgyűlést fogják előkészíteni.

A város közönsége körében mind élénkebben ellenzik a villamosvasuti díjak felemelését, mert a más városokban érvényes villamos menetdíjakkal szemben az itten szedett menetdíjak eddig is túlmagasak voltak. Különösen azt találják sérelmesnek, hogy az alapszerződésben megszabott 3-as: 8, 16 és 24 filléres díjtételt most utvonalan kiutazást akarja behozni a villamostársaság, ami egyszerre kétszeresen megdrágítaná az utazást. A Szent László-térből olyan metszőpontot szándékozik csinálni, mint pl. Budapest a máv. vonalaira nézve. Aki pl. a várad olasz vonalon utazik, még a 24 filléres jeggyel sem mehetne tovább a váradvelencei vonalon, hanem újra kellene fizetni az 1, vagy 2, vagy 3 zónát. Ezért kellett előzetesen behozni a feltétlen átszállást a Szent László téren.

Ami a bérletjegyeknél ígért kedvezményt illeti, ez nem sokat ér, mert azt bármikor visszavonhatja és megváltoztathatja a részvénytársaság.

A gyermekjegyeknél már eddig is feladta a város a szerződésben biztosított jogát, most meg egyszerűen szó sincs a beadványban a gyermekjegyekről.

A villamosvasutaknak előnye abban van, hogy gyors és olcsó. A gyorsaságról nem igen lehet nálunk beszélni; a sok kitérő, most meg a Szent László téri átszállás mind csak késlekedést okoz. Ha pedig a most kívánt menetdíj felemelésbe belemegy a város, nem olcsó, hanem drága lesz a mi villamos közlekedésünk. Más módot kell találni a villamos vasut jóvádelmének fokozására s amint Szmazsenka Ernő kiváló szak tudását ismerjük, ezt a más módot ő a jelenlegi kedvezmények és árak mellett is feltétlenül meg fogja találni.

* Hogyha megállnak a vonatok.

Az utasoknál főleg katonaságnál föltétlenül jó szolgálatot teszen konyak, rum, tea, kávé, kakaó tabletták, huskonzervek, páinok, kondenzált te és tejpor, csokoládé, szardínia, pisztráng, málnaszörp, citromszörp, valódi Domány téle borok, kész kávé mely bármely háztartásban élvezhető 1 kgr. 3 Kor. 60 fill. Kicsinyben süveges, kocka és kristálycukor. Külön halkonzerv üzletet a napokban megnyitják, kapható u. m. Sós hering, ossz, fillé, bismark, rollmopsz, ruszli stb. stb. Tölire tea vásár megkezdődött. Kapható valódi lengyel gomba élvezet tőle a leves. Maggi leves kocka 10 drb. 45 fillér. 1 üveg Diana sós bors-sz 56 fillér **Vigyázat!** Ezen ajánlat Nagyváradon kizárólag Aszódi Mihály Kossuth-utca Sas palota és Rákóczi-ut. Intézeteknek, katonáknak, kórházaknak, gazdaságnak, külső ajánlat. Telefoa sz. 636.

Ahol tüzeink orosz földről osztrák földre löttek.

A háboru minden borzalmi mellett is sok érdekes, mondhatni különös dolgokat produkál. Nagyrészt apróbb kis mozaik darabok ezek, a nagy események mellett érdektelen szürkeségeak látszanak, de ha egymás mellé tesszük ez apró darabokat, jellegzetes s a nagy fontossága események mellett is érdekfeszítő históriákra bukkanunk közöttük.

1915. szeptember 15-én reggel 4 órakor nagy harc kezdődött Gontovánál, Orosz-Lengyelországban. Ez a hely az osztrák-orsz határ közelében fekszik, ahol a határ mintegy hegyi patak szeszélyesen kanyarodik és egy nagy zuhanással S betű alakjában halad tovább. A harcot az oroszok kezdték, hogy áttörhessék frontunkat, hatalmas tömegekben elhelyezkedve a határnak mint S betűnek középső szárán.

Szembe velük állottak a mi csapataink, az S betű felső szárán elhelyezkedve, orosz földön. Ilyen pozícióban indult meg az ütközet, illetve az oroszok áttörési kísérlete szeptember 15 én reggel 4 órakor.

Hosszas volna az egész harc folyamát leírni, mi végeredményében az oroszok megfutamodásával végződött, de annál érdekesebb az ezt követőleg beállott harcéri helyzet. Az oroszok ugyanis most, rövid időre bár, de osztrák területre hátráltak behajló frontunk ezen részén. S itt történt meg az, ami a háboru történetében idáig még páratlan, hogy **tüzérségünk orosz földről ágyuzta az osztrák földön levő orosz sereget.**

..HIREK..

* **Signum laudis.** Tátray Kálmán margittai vezető járásbíró, tartalékos népfőlkelő főhadnagy a 19. népfőlkelő hegyi dandárnál, az olasz harcérien az ellenséggel szemben tanusított hősi bátorságáért, a legfelsőbb dísziratban részesült. Tátray Kálmán már egy év óta van a harcérien; előbb Szerbiában most pedig az olasz harcérien szolgálja a hazát s a bator magatartásával rászolgált a szép kitüntetésre.

* **A Kath. Kör vetítő-estéje.** Rendkívüli érdeklődés nyilvánult meg a Kath. Kör tegnapi estéje iránt, melyen dr. Némethy Gyula tb. kanonok tartott előadást a „Háboru és művészet”ről. Némethy most is, mint mindig, páratlan szaktudással és mély ismerettel, de mindamellett a legszellemesebb modorban ismertette szép, színes vetített képek kapesán a leghíresebb csataképeket és hadvezérek képeit. A szépszáma közönség forró tapsokkal jutalmazta a kiváló előadást. A jövő kedden délután 5 órakor **Bertrám** Brunó prem. főgimn. tanár tart előadást a „Német tengeralattjárók”-ról.

* **Koiera Váncsodon.** A váncsodi előjáróság tegnap táviratilag jelentette az alispánnak, hogy a községben koleragyanus eset fordult elő. Szilágyi Józsefné 41 éves gazdálkodó betegedett meg koleragyanus körülmények között. A hatóság a legmészebbmenő intézkedéseket foganatosította a

baj tovább terjedésének megakadályozása végett.

*** December 2. — a háboru vége.**

A háboru végéről már annyi jóslást hallottunk, hogy egynek sem hiszünk már. Jósoltak évszámokból, csillagokból, álomból, de bizony, ha ezek bekövetkeztek volna, már régen a béke napfényében sütkezzenék. De azért mégis beiktatunk krónikánkba egy újabb jóslást, amelyet egy nagyváradi önkéntes írt haza Budweiszből. Az 5 századukban szolgál egy katoná, aki a leghatározottabban kijelentette, hogy ha török — ha szakad, december másodikán lesz vége a háborúnak, akkor szünnék meg a csatározások. Ő ezt a holdból olvassa ki, ha holdra néz, ezt a dátumot látja. Persze, hogy mindenki kinevette. Erre az illető jó harcos fogta magát és jelentkezett, hogy a legelső menetszázaddal a harcra megy, mert ugysem sokáig fogja már a háborút élvezni. Na, hát már ez igazán döntő argumentum!

*** Halálozás.** Csipkés Sándor nyug. m. kir. adóhivatali pénztárnok, élete 80. évében tegnap elhunyt. A köztiéletben állott derék aggastyánban Csipkés Sándor pénzügyi titkár édesatyját vesztette el. Temetése holnap, esütörtökön délelőtt 10 órakor lesz a Vízvezeték utca 6. sz. háztól.

*** Az elesett katonák árváinak.**

Gabriely Lajos kanonok a harctéren elesett katonák árvái részére 100 koronát adományozott, amely összeget illetékes helyére juttatjuk.

*** Sipos Irma halála.** A Bihar-megyei és Nagyváradai Négyzet által fenntartott Lujza-Otthonnak gyásza van. Sipos Irma urhölgy, néhai dr. Sipos Árpád jogakadémiai tanár nővére elhunyt. Halálát előkelő rokonsága gyászolja. Temetése ma, szerdán, november 10. éj délután 3 órakor megy végbe a róm. katolikus egyház szertartása szerint a Lujza-Otthonból.

*** Gyorsan romló tárgyakat ne küldjünk postán.** A postaigazgatóság figyelmezteti a közönséget, hogy gyorsan romló tartalmú küldemények feladásától a hidegebb idő beálltáig a saját jól felfogott érdekében tartózkodják, mert a mai vasuti közlekedési viszonyok mellett a postai csomagok, még a Budapestre szólók is, legfeljebb a feladást követő negyedik napon juthatnak a címzett kezébe.

*** A Nagyváradai Hitelbank Rt. nál jegyzett II. hadikölcsön kötvények az eredeti elismervények beszolgáltatása ellenében átvehetők.**

*** Három liter Családi rumot készíthet bárki pár perc alatt a Farkas féle családi rum-kivonattal.** Ára 60 fillér. Családi thea kivonat 10 adag 50 fillér. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut. 7/B.

*** Zsuzsi kisasszony a Rákóczi-ut. 7. sz. alatt Aszódivál szembe. Simon Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est megszólal, Nem én lettem hűtlen hozzád. Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedők, gramofonok eladása és javítása olesóárban. Hár különlegességek**

*** Értesítés.** A Polgári Takarékpénztár értesíti t. ügyfeleit, hogy a nála jegyzett II. kibocsátású hadikölcsön kötvények az eredeti elismervények ellenében átvehetők.

*** Családi rum vaniliával vagy ananász ízelítéssel K. 3.20.** Mindenféle likör essentiák 1 üveg 60 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat 4 literre való K. 1.20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

CIPÓ

újdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső
Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

x **Poloskairtó NOXIN** biztos zser. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szassvay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értesítetve a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél

Három virágcsokor.

Írta: Méta.

Amikor kürtjeink megszólaltak kedveseinket hívva, egy fiatal menyasszony és vőlegény is bucsuzott.

— Most már kétszeresen kérem a hűségedet édes kis menyasszonyom, mert hiszen a legszentebb ügyért, hazám s a te kis családi fészkek, otthonod védelméért indulok a harcba.

— Hűségem kísérjen és hozzon téged vissza — felelé a szép menyasszony. — Azután egy felbokrétázott ringó csapattal a messze kékségbe olvadt a vőlegény alakja is. Az ifjú leány eleinte nagyon busult, nehéző napokat élt, de azután nem töprengett esztelenül, hanem rendszeres mindennapi munkájához fogott és ha a közmondás való, hogy a munka nemesít, most az igazán bevált. A leány hitt, remélt és szeretett, mely szép hármassal erény mellett a napok gyorsan, igen gyorsan repültek. A rózsaszín tábori lapok pedig jöttek, egyre szorgalmasan jöttek, mignem egy napon az egyik lapocska nagyon szomorú hírt hozott.

— Ég veled édes földi angyalom, holnap megyek először a tűzbe s nem tudom élek-e, halok-e? S mikor irhatok neked újra?

A tábori lapok elmaradtak egy hét, két hét, egy hónap, két hónap. —

A harmadik hónapban történt, hogy Olga, a szép menyasszony nap mint nap egy felkötött karu sebesültet vett észre, ki délelőtt és délután is mindig házuk tája felé járt. Délelőtt munkájában, amint a mindegyes leányok segítettek is zavarta őt s délutáni kézimunkáját sem folytathatta nyugodtan a folytonos kíváncsi szemek miatt.

Egy nap újra eljött a sebesült hős s Olgaék kapuja előtt megállva, a felkötött meredt kar felől egy még fehérebb papír csomagot vett elő s azt oda nyújtotta a kapu alatt játszó egyik leánykának eme szavakkal:

— Hogy hívják magácskát?

— Babának, volt a felelet.

— Na Babácska hát legyen olyan szives bevinni ezt a csomagot ide ebbe a lakásba. Itt lakik egy szép fiatal néni s annak kérem azt átadni.

— Olga néninek?

— En még nem tudom, hogy hogy hívják, csak azt tudom, hogy ő itt lakik.

Babácska teljesítette a sebesült hős kérését. Hiszen ő is honleány, ha csak még igen kicsi, de leánya volt a hazának és éppen ezért ezt jól tudta, hogy sebesült hős seinken mind-műt segíteni kell — S a fehér selyem papír csomag máris Olga néni előtt feküdt, ki meglepetésében szólni sem tudott, mert a hófehér papirosból a legszebb rózsák hullottak az ölébe, a mellékelt levél kével együtt.

Bocsánatot kérek — kezdődik a levél, hogy ilyen módot választottam az ismerkedésre, kerestem, kutattam az alkalom más-kénti módját, de nem tanáltam más utat sehogysem ahhoz a kedves tengerkék szemekhez, mely egy hazájáért szenvedő hősebet egyedül tudná enyhíteni. — A bemutatkozásért esedezem. — A levél roppant rossz tört. megysággal volt írva, de Olga igyis hamarosan megértette a hős óhaját és máris az ajtóban volt, hogy a hős zászlót bevezesse, aki örömeiben, boldogságában azt sem tudta hova legyen. — Elsősorban újra engedelmet kért tolatkódónak látszó viselkedésért, de mint levelében írta nem tanált más módot, — egyedül ezt az egyenes katonás eljárást.

Messze idegenből került ide a városba. Magyar földön még alig járt, amit magyarul tud, egyik dunaparti városban tanulta. Azután elmondta élete történetét és hogy milyen polgári állásból szállította őt el a haza.

— Egész idegennek éreztem magam itt és e városban, beszélt tovább, német nyelven, mignem e kedves kis bázisra, szívem eme kedves utcájára nem találtam.

És most Olgán volt a sor. A rózsákat elfogadtam, mert most egyetlen értünk vérző hőst sem szabad megsérteni elkeseríteni. De idenezzem, őnt megelőzte egy másik kedves daliás hős — ez az én vőlegényem. Ő most van ott, ahonnan maga már visszatért — Tisztelje bajtársa elsőbbségi jogát.

Pál mindent megértett. A legfinomabb kitérés minden további előzgatás kérés elől. Első pillanatra szörnyen elkeseredett, de aztán még egy mentő eszméhez folyamodott, mert nem tudta, sehogysem tudta a kedves helyet elhagyni, megvolt büvölve babonázva és a mamához fordult hogyha már reményei a jövőt illetőleg nem lehetnek — mert bajtársa joga szent előtte — fogadná őt mostoha fiául, hiszen neki ugy sincs már édes anyja, akit pedig olyan nagyon, de nagyon szeretett, aki őt egész életében ugy dédelgette szeretete talán ha meg nem halt volna, most repedt volna meg a szive ez életelen meredt kar láttára. Aztán becsület szavát adta, hogy Olgát ugy igyekszik tekinteni mint mostoha testvérét, hiszen a testvéri szeretetet sem érezte életében soha, olyan egyedül volt a világon.

A hosszú téli napok teltek, multak, ártatlan huszonegyezés és dominó játszás közben, míg egyszer csak egy este a megbősnultnak vélt kar nyult a dominó után. — A kis család a meglepetéstől, örömtől nem tudott hova lenni, hogy egy harcosnak talán újra visszaadta hajlékuk a karját. — De Pál mintegy elgondolkozva nézett a megmozdult karra, hogy ez fogja őt boldogságától e kedves családi fészkek melegségétől megfosztani. Ugyis lett. A napról napra jobban mozgó kezével együtt megmozdult újra a szive is, s bármint esztitgatta is azt adott becsületszavával nem, nem tudta Olgát, mint testvérét nézni, hiszen első perctől fogva sem annak nézte. És midőn a fehér pólya karjáról egészen lekerült és az oly régen várt — rózsaszínű lapocskák — is újra megindultak (egy messzi vidék kórházából) Pál egy pár bizalmas szóra kéréte a mamát.

Megköszönte szépen, hogy fiatal életkedvét harcivágyát e kedves fészkek neki visszaadta, hogy a továbbra is szeretne a család fogadott fia lenni, csak Olgának nem lesz tovább mostoha bátyja. Hanem ha az első a becsület mezején tanálna maradni (hiszen olyan gyakoriak most az ilyen és ehhez hasonló eshetőségek) ő szeretne föltétlenül a helyébe lépni és Olgának második vőlegénye lenni.

Amint a Pál vonatja nagy kendő lobogtatás között kifelé indul egy másik vágyon egy kórházvonalat közeledik. Olgaék azt is megvárják, hiszen nekik is volt már valakijük a kórházvonal lakója, aki most

még tőlük egy messzi kórházban piheni ki, a még messzebb határon szerzett betegségét fáradságát.

A következő percben egy hangos sikoly rezegetti meg a levegőt és Olga egy alig vánszorogó sápadt, pyürött viseletes ruhája vitézhez rohan, a fiatal zászlós, a vőlegény sem tud szólni. Ő azonnai észre vette a Perronon Olgát, s egyenesen hozzá igyekezett, esudálkozva azon, hogy őt várják, de amikor megtudta itt létök okát, történetét, elejétől a végéig Tibor elkomolyodva elgondolkozva nézett a már messze rohanó vonat után. Olga aggódva nézett rá, hiszen ő még gondolatban sem vétett ellene soha, amióta elment. Ő is csak a hazának vélt avval szolgálást tenni, hogy egyik vitéze harci egészségét, kedvét segíteti visszaadni.

Tibor nem szólt semmit és nem is haragudott a történetekért, bizott a menyasszonyába, de azt a néma szótlanságot, amit onnan a lövészárokból hozott magával, nem lehet egy könnyen az embernek lerázni magáról, mert hiszen ami ott megy a — „nagy munka gyártelepén” — az bele markol úgy az ember lelkébe, hogy azt mint valami muló álmoképet nem lehet hamarosan elfelejteni. Ott minden kiegyenlítődik, ott nincs harag, nincs vetélkedés. Aki onnan jött és oda újra vissza megy, az nem ellenség, hanem bajtárs.

Tibor vonatja indulóban volt, mert egész véletlenül jött ő a kórház vonaton. Csak az indulás percében tudta meg ő is, hogy kedves városán átutazik, de hamarosan itthon lesz, hiszen a lábadozó hősöknek mindenben kedveznek.

A nap a meglepetések napja volt. Mire Olgák haza értek, otthon egy névjegy várta őket, melyen egy ismerős jelezte látogatása idejét. Olga a névjegynél ismerkedett meg vele és mindig feltűnően udvarias volt Olgával szemben, de Olga egyebet, mint a — rideg szimpátia — nem érzett iránta.

A névjegy adója hamarosan visszatért és hamarosan előadta jövetelének okát is. Ő ugyanis Olgát már úgy ismerte meg mint másnak a menyasszonyát, legszebb vágyairól tehát álmodozni sem mert, de most hogy a hire oda az ő falujába is eljutott, hogy a vőlegény régen, nagyon régen nem adott életjelt magáról, szeretné abbéli óhaját kifejezni, hogy valamikor a jövőbe reménykedhetné-e?

Amikor aztán megtudta, hogy csak harmadszorban lehetne róla szó, de elsőszorban szó sem lehetett róla, mert hiszen csak alig egy órája robogott ki a kórházvonat a vőlegénnyel, a harmadik kérés, Imre igen lehangolt lett. S keserűen kifakadt az aranykapocsossal összetartott vállperc miatt, hogy miért is nem mehet ő is oda, ahol a többi hős szolgálja a hazát, bár most látta volna először az Alpeselek hólepte hegyeit s bár a „mostani szkizésben” törte volna el vállát. Akkor talán ő sem lenne olyan harmadrendű alak.

Tibor, a vőlegény tényleg hazajött s a kedves fészek melege s a gondos szeretet hamarosan lábra is állította úgy, hogy újra és most már másodszer ment hazájáért harcolni.

Telt mult az idő, a háboru még egyre tartott, hála Istennek, messze, nagyon messze szép hazánk határától. Fiaink jöttek-mentek, akik magokkal egy örök zálogot hoztak, azokat felváltották az egészségesek, a pihentek. Tibor és Pál is visszajöttek. — Egyiknek a keze, a másiknak a lábfeje maradt ott, de a zálogot, amit a haza védelmében kaptak, büszkén viselték. Amikor hazatértek, egyenesen a kedves házhoz siettek, hol a legnagyobb megdöbbenés várta őket. A néma szótlanság, talpig gyászba öltözött édesanya elvezette két fiát egy nagyon szép és örökké esendes kertbe — a temetőbe. S ott egy csoda siremlék előtt megállva így szólt: Ime itt van ő! És nem hiába állt ott

Olga sírja felett a nagy szárnyu életnagyságu márvány angyal, ki egyik kezének ujját szájára tette másik kezével mintegy a sírt fedte, hogy csitt ő alszik, a két fiatal hős ajakán nem is jött ki egy hang sem.

A sír a legszebb virágcsokrok ágya lett. Mindennap ott pompázott a hófehér szegfű és piros rózsák csokor, mignem egy nap a piros és fehér virágok között egy harmadik csokor, kedves tarka-barka réti harangvirágokból és kerti cseri rózsákból is megjelent. A „harmadik” falujának a kertjében és virágos rétjén ilyen virágok teremnek!

Egy sohasem muló kedves kép lebegett Imre előtt, amint egyszer Olgát a rét közepén egy nagy csokor virággal réti margarettával, lila harangvirágokkal árvalányhajjal látta. Észre sem vette, hogy amint a kedves képen mindennap oly sokszor, százszor elmereng, ismét a sírnál van, de ott tanálta Tibort és Pált is, kik némán nézték a hófehér angyal alakot, s ime az mintha meg-elevednék, s megköszönné a kegyelet, a megemlékezés kedves virágait, s aztán folytatná, nemsokára még mélyebb csönd lesz itt ebben a hazában. A maholnap lehulló hótakaró még zordonabbá, csendesebbé teszi a hajlékok tetejét, s a sok szép virág itt oly hamar elfagy, holott a meleg szobába az éltető vízben oly sokáig elállanak. Hiszen olyan sok most az árván maradt menyasszony, párja nélkül maradt fiatal asszony és leány, őket vigasztaljátok, mert az én utamról, az én hazámból nincs többé visszatérés. Ott vagyok én is a hova olyan sok szép, egészséges fiatal lélek elment. A csendes hősök még esendesebb birodalmába.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szerdán: Luxemburg grófja (Komáromi Gizi felléptével.)

Csütörtökön: Cigánybáró (Komáromi Gizi vendégjátéka.)

Pénteken: Erdészleány.

Szombaton: Jó éjt Muki.

Vasárnap délután: Egy test, két lélek.

Vasárnap este: Bájós ismeretlen (Bemutó előadás.)

Bérlők figyelmébe. Felkéretnek a t. színházi bérlők, miszerint a már lejárt bérléteiket a színház titkári hivatalában annál is inkább mielőbb megújítani sziveskedjék, mert a bérletek késedelmes megújítása, a bérletek használatában kellemetlen zavarokra adhatna okot.

Luxemburg grófja. Lehár sok meleg, zenei közvetlenséggel teli operettjeje: Luxemburg grófja ma este tölti be a műsort és mint mindannyiszor, amikor egy vendégművésznek felléptét hirdeti a szinlap, úgy a mai előadás iránt is élénk érdeklődés nyilvánul a közönség körében. Szerdán este Komáromi Gizi, a kassai Nemzeti Színház primadonnája lép fel mint vendég, még pedig Angela koloratur-partijában, amely kitűnő szerepe és amelyben Komáromi Gizi már az ország vidékének több előkelő szinpadján jelentékeny sikert aratott.

Komáromi Gizi — a Cigánybáróban. Komáromi Gizi, a kitűnő ének-művész Strauß bájos operettjében: a Cigánybáróban tartja csütörtökön második vendégjátékát. A művész Saffi értékes szerepét éneklie ebben a kedves operettben, a mely ez alkalommal teljesen új szereposztásban kerül színre.

Legujabb táviratok.

Kövess és Gallvitz eddigi szerbiai zsákmánya 40000 ember és 340 ágyu.

Budapest, november 9. (Saját tud.) Berliner Tagblatt jelenti: Kövess és Gallvitz eddig 40000 szerbet fogtak el és 340 ágyut zsákmányoltak.

A román király a semlegesség mellett.

Budapest november 9. A Corriera della Sera jelenti, hogy Ferdinánd román király hivatalos formában kijelentette Radev bukaresti bolgár követnek, hogy Románia meg fogja őrizni szigorú semlegességét és nem gördit akadályokat Bulgária nemzeti egységének megvalósítása elé. Mig a bolgárok küzdelmei nem ütköznek Románia érdekeibe, addig Románia hajszaílyit sem változtat politikáján.

Francia lap a szerbekről.

Budapest, november 9. (Saját tud.) A párisi Journal szerint a szerbek Iszup körül kétségbeejtő helyzetben harcolnak. A franciákkal az összeköttetést még nem találták meg.

Orosz csapatösszevonások.

Budapest, november 9. (Saját tud.) Bukarestből jelentik: Besszarábiában lázasan folynak a csapatösszevonások. Létszámuk körülbelül 200.000. A japán nehéztüzérség megérkezett. Az orosz flotta megjelent a bolgár kikötők előtt.

Zepelinek Szófiában.

Budapest, november 9. (Saját tud.) Szófiából jelentik: Tegnap ideérkezett Zepelin a Temesvár—szófiái utat három óra alatt tette meg. Leszállás előtt a királyi palota előtt mélyen meghajolt, azután a városon kívül egy óra hosszat gyakorlatozott a király és a miniszterek jelenlétében.

A szerb kormány Mitrovicában

Budapest, november 9. (Saját tud.) Rotterdamból jelentik:

A szerb kormány idegen követségekkel Mitrovicában telepedett le.

Gyilkos szerb katonák.

Budapest, november 9. (Saját tudósítónktól.) Szófiából jelentik: Pirotpolgármestere beszéli, hogy a harmadik és huszadik szerb ezredek legénysége meggyilkolta tisztjeit, mert őket okolták ezredek csaknem teljes megsemmisüléséért.

Az angol csapat szállítást befejezték.

Budapest, november 9. (Saját tudósítónktól.) A Secoló nak jelenti Athénből: A tegnapi érkezett csapatokkal befejeződött az angol expedíció kontingens partraszállása. Megérkezett már az angol keleti flotta parancsnoka, Robek admirális is. A szövetséges csapatok létszáma 70.000.

Felmentet követ.

Budapest, november 9. (Saját tud.)
Bécsből jelentik: A Király Dumba washingtoni követünket állásától felmentette.

Az olaszok Rivát bombázták.

Budapest, november 9. (Saját tud.)
A háboru kitörése óta tegnap első ízben történt, hogy az olaszok az Altissimón lévő állásaikból Rivát lőtték. Ez nem azt jelenti, mintha a Garda tó mentén területet akarnának nyerni, hanem ötletszerűen lövöldöztek; már a háboru kitörésének első napjától kezdve megvolt a lehetőség Riva bombázására. Hogy ezt csak most tették meg először, az is annak a bizonyítéka, hogy a többszörösen megismételt szerencsétlen Isonzo-offenzíva miatt érzett dühükben már nem tudtak mit csinálni.

A csernovitzi polgármester itthon.

Budapest, november 9. (Saját tud.)
Bécsből jelentik: Az oroszok tuszul magukkal vitt csernovitzi polgármestert társaival esere útján szabadon engedték.

IRODALOM

Színházi Élet. Ineze Sándor illusztrált színházi hetilapjának legutóbbi számában Arany Jánosnak „Tetemre hívásának” filmre történt áldolgozását ismereti. Képeket közöl ónagysága ruhái felvételeiről, megemlékezik Gabányi Árpádról és egész sorát közli az érdekesebb színházi pletykáknak, az aktuális művészi felvételeknek. Egy-egy ezám ára 30 fillér. Kapható minden dohánytözsében.

A Cél társadalmi közgazdasági szépirodalmi és sport folyóirat, megjelenik július és augusztus kivételével minden hó 20-án, előfizetési ára egy évre 12 korona, szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Üllői-utca 14. sz. Legutóbbi füzetének érdekes és változatos tartalma a következő: Raffay Sándor; A magyarság visszatelepítése. E. B.: A magyar-rutén ügy reformja. Dr. Bogdár Mátyas: Magyarok, aémetek. Fabián Géza: Versek. Közgazdaság. M. Gy. A progresszivek és a magyar mezőgazdaság. Jánosréti: Paraszt uzsorások. Peregrinus: Nobile par fratrum. B. Gy.: Budapesti katoná otthon. L.: Van-e pánszlávizmus. Z.: Epilógus eddigi balkán-szemlékhez. Sósmezey B. Jenő: Sok a tennivalónk. Irodalom művészet. Dr. Wlassics Tibor: A világtörténelem oksági törvénye. K-L.: Németek és magyarok. B.: A csődelhárítás jogintézménye agrárpolitikai szempontból.

Zászlónk. Ifjúsági havi folyóirat, megjelenik minden hó elején július és augusztus kivételével, előfizetési ára egy évre 2 K., szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VII., Damjanich u. 50. szám alatt van. Legutóbbi számának érdekes és változatos tartalma a következő: Üzenjük nektek válaszul testvérek... — Fiúk a harcúter. Dr. Tóth Tihamér. — Marsisten és a szárnyas kerék. Irta: — e. — A gépkirály. Regény. Irta: Orbán Dezső. — A nagyszerű halál. A menetszárad. Költemény. Irta: Konrád Jenő. — Nagy Józsefék instanciája. — Magyarok a dobordói partokon. — Magyar török rokonszenv, jóbarátság. Irta: Orbán Dezső. — A Horogh István féle reformgimnázium. — Fakadó rügyek. — Rovatok. — Mindenféle. — Szerkesztői üzenetek.

Bernardinus a kath. egyházi szónoklat szolgálatában novemberi száma a következő tartalommal jelent meg: Pünkösöd után XXV. vasárnapra. Hódít az Ur! P. Feisz Angelusz. — Pünkösöd után utolsó vasárnapra. Az utolsó itéletről. Bernardinus. — Advent I. vasárnapjára P. Tóth Leánder. — Advent II. vasárnapjára. P. Zadravecz István. — Sz. Márton napjára. P. Zadravecz István. — Árpád-házi szent Erzsébet ünnepe. Szent Erzsébet szelleme a világháborúban. P. Mattoska J. Libár. — Szent András ünnepe. Az apostol a kereszten. P. Feisz Angelusz. — Halottak napjára. A szenvedő lelkék. P. Viktorin. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár. (Ferencrendi kolostor.)

Kis Pajtás képes gyermeklap, megjelenik július és augusztus kivételével minden hó elején és 15-én, előfizetési ára egy évre 4 korona, szerkesztőség és kiadóhivatal, Budapest, VII., Damjanich-utca 50. szám alatt van. Legutóbbi, igen érdekes számának tartalma a következő: A honvéd sírja. Költemény. Irta: Ambrózy Fereuc. A világháború halottak napja. Pirike Hisz. Irta: Csibe Károly. Vadászó farkasok. Irta: Székely Balázs. Magyar zászló alatt Afrikán keresztül. Andris gyerek följegyzései. A kis Ferenc háziorvosa. Karácsonvéji álmom. Színjáték. Irta: Lónay Miklós. Halászok Marikája. Irta: G. Miklósy Ilona. Rovatok. Mindenféle. Matyi postája.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

25104—1915 rkp. szám.

Hirdetmény:

a gyapju készletek bejelentése, forgalomba hozatala és a maximális árakra nézve.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a gyapjukészletek ügyében kiadott 3459—1915 M. E. továbbá a 3460—1915 M. E. számú és a 3461—1915 M. E. számú rendeletek értelmében a következőkre hívja fel az érdekeltek figyelmét.

1. A bejelentésre vonatkozólag ezen hirdetmény közzétételétől kezdve a nem csak az eddig bejelentésre kötelezett áruk, hanem a dög-, timár- és szücsgyapju is bejelentendő.

2. A maximális árakat szabályozó miniszteri rendelet a rendőrkapitányi hivatal II. emelet 18 sz. szobájában f. év november 30-ig közzemlére fog kitétetni, hol bárki megtekintheti és köteleztetik az ott megszabott maximális árakhoz tartani magát.

3. Ezen hirdetmény közzététele után a dög-, timár- és szücsgyapju felhasználásra is korlátoztatik.

A szállítási engedélyt a keresk. miniszter ur megadja:

1. A zsirban nyirt usztatott, hátan mosott, kézzel gyárilag mosott gyapjunak elszállítására, valamint a bőr, dög, timár és szücsgyapjunak elszállítására és pedig ugy Magyarországon valamint Ausztria területére, amennyiben akár cs. és kir. hadügyminiszter, akár a m. kir. honvéd, akár az osztrák honvéd miniszterrel megbizást kaptak a szállításra:

2. mügyapjunak valamint gyapju hulladék elszállításához,

3. gyapjunak a Budapesten szervezett gyapju átvételi bizottság címére való szállításához,

4. más méltánylást érdemlő esetekben.

Aki ezen rendeletekben foglaltakat be nem tartja, 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetettetik.

Nagyvárad, 1915. november 8.

Gerő,
rendőrőkapitány.

Cs. és Kir. Katonai Élelmezési
Raktár Nagyvárad.

6296. szám.

Hirdetmény.

Fenti Élelmezési-Raktár vesz bármily mennyiségű **szénát és szalmát préselt állapotban.**

A megvételre ajánlott szénának száraznak, eredeti színűnek, tisztának, minden iszaptól, portól vagy homoktól mentesnek kell lennie, továbbá szükséges, hogy a széna a jellegzetes szénaszaggal birjon.

Savanyu füvek, nád, moha és hasonló dolgok, valamint romlott, rossz szagu tételek belekeverése tilos.

A szalma szintén teljesen egészséges, rozsdá, liszt és mézharmatmentes, tehát száraz, tiszta por és iszapmentes legyen. Gazos, rossz szagu szalmának nem szabad előfordulnia.

A szállítást lehetőleg azonnal kell eszközölni, az átvétel Nagyvárad-Velence állomáson történik. Az árak métermázsánként szintén Nagyvárad-Velence állomáson értendők. Az ajánlatok az Élelmezési-Raktárnál Nagyváradon, Baross-utca 2. nyujtandók be, ahol mindennemű egyéb felvilágosítás bármikor készséggel megadatik.

Nagyvárad, 1915 november hó 3-án.

A cs. és kir. Katonai Élelmezési-Raktár Kezelő-bizottsága.

Bieleck,
élelmező tiszt.

Olvashatlan,
élelmező tiszt.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

31419—1915. szám.

Hirdetmény.

A helybeli es. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság 3918/1915 számú megkezdése alapján közhírré teszem, miszerint a m. kir. Rókkantügyi hivatal az eddig szervezett képző intézményeket a gyakorlati életpályák igényeinek megfelelően fokozatosan tovább fejleszteni óhajtván a folyó év őszén a budapesti állami felső építőiskolán rokkant építő ipari irodai alkalmazottak (tisztviselők) részére kellő számú jelentkezés esetére tanfolyam szervezése végett tervbe. Főcélja ezen tanfolyamnak építő mesteri és tervező építészeti és általában építő ipari irodák részére gyakorlott és technikai készségű olyan tisztviselőket képezni, akik az építési gyakorlatban műszaki munkákat ellenőrizni, felülbírálani képesek és mint iroda vezetők a cég tulajdonosokat irodai munkaközben helyettesíthetik. — A tanfolyamra a háboruban megsérült olyan egyének vehetők fel, akik legalább négy középiskolai előképzettséggel, illetve az építési gyakorlatban (építőmesteri, építési, vagy esetleg vasbeton irodai) eredménnyel működtek és ez alapon a szükségessé műszaki előtanulmánnyal rendelkeznek. — Az öt hónapra terjedő tanfolyam a következő tárgyakat fogja felölelni: 1. ipari rendszabályok, 2. építőipari írásmunkák, 3. az építési iroda műszaki és pénzügyi vezetése, 4. az építés ellátása az irodából, 5. építési szakrajz, 6. költségvetés, 7. költségvetés és megrendelési irodai gyakorlatok, 8. gyakorlati számítan, 9. gyakorlati mértan, 10. gyorsírás, 11. gépirás, 12. sokszorosított eljárások. — A tanfolyamon a felvett hallgatók tandíjmentességet fognak élvezni. — Mindazok tehát, akik a tanfolyamra felvételt kívánnak, eziránt kérvényüket haladéktalanul és közvetlenül a m. kir. Rókkantügyi Hivatalhoz (Budapest, V. Ország-ház VII. kapu, III. bizottsági terem) címezve nyújtják be.

Nagyvárad, 1915. október 28.

Eleméry Ferencz
katonai tanácsnok.

23810—1915. szám.

Hirdetmény

a tengeri észlelések bejelentése tárgyában.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a m. kir. ministerium 3511—1915 M. E. számú rendeletének 3. §-a alapján felhívja a város lakosságát, hogy a tengeri termésükből azt a részt, amely saját házi és gazdasági szükségletüket meghaladja, közszükségleti célokra leendő átengedés céljából a rendőrkapitányi hivatalnál (Réz Bertalan tb. alkapitánynál, földszint 35 ajtó) jelen hirdetmény közlésétől számított 15 nap alatt jelentik be.

Egyben figyelmezteti a város közönségét, hogy e hirdetményben foglalt meghagyásnak a kitűzött határidő alatt annál is inkább tegyen eleget, mivel mindazok akik a bejelentést elmulasztják, avagy készletüket elrejtik, kibégás miatt 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújthatók.

Nagyvárad, 1915. október 26.

Rendőrfőkapitány.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

32144—1915. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minister ur 13100—915 elm. sz. körrendelete értelmében közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó 1894, 1893, 1892, 1890, 1889, 1888, 1887, 1886, 1885, 1884, 1883, 1882, 1881, 1880, 1879 és 1878 évi születésű a népfelkeltési bemutató, illetőleg utóbemutató szemlén, valamint az ország egyes vidékein tartott pótszemlén megvizsgált és alkalmatlannak talált vagy alkalmatlanságuk miatt elbocsátott népfelkeltésre kötelezettek pótszemléje Nagyváradon 1915 évi november 19—27 napjain fog a Lázár Vilmos-utca 3 szám alatti sorozó helyiségében (régii csendőriskola) megtartatni és pedig a következő sorrendben:

1915 évi november hó 19-én (pénteken) a nagyváradai illetőségű 1894, 1893, 1892, 1890, 1889 évi születésűek.

1915 évi november hó 20-án (szombaton) a nagyváradai illetőségű 1888, 1887, 1886, 1885 és 1884 évi születésűek.

1915 évi november hó 22-én (Hétfőn) a nagyváradai illetőségű 1882, 1881, 1880, 1879 és 1878 évi születésűek.

1915 évi november hó 23-án (kedden) az idegen illetőségű 1894, 1893 évi születésűek és az 1892 évi születésűek közül az A kezdőbetűtől M-ig bezárólag.

1915 évi november hó 24-én (szerdán) az idegen illetőségű 1892 évi születésűek az N. kezdőbetűtől Z-ig, az 1890, 1889 és 1888 évi születésűek.

1915 évi november hó 25-én (csütörtökön) az idegen illetőségű 1887, 1886 és 1885 évi születésűek.

1915 évi november hó 26-án (pénteken) az idegen illetőségű 1884, 1883, 1882 évi születésűek és az 1881 évi születésűek közül A től K-ig.

1915 évi november hó 27-én (szombaton) az 1881 évi születésűek közül L-től Z-ig; az 1880, 1879 és 1878 évi születésűek, valamint mindazon — bármely évfolyamba tartozó nagyváradai vagy idegen illetőségű azon népfelkeltésre kötelezettek, akik az eddig elrendelt népfelkeltési bemutató vagy utóbemutató szemlén, illetőleg pótszemlén megjelenni tartoztak volna, de ebből kötelezettségüknek még nem tettek eleget.

Felhívom ennél fogva fentebb említett évfolyamokhoz tartozó népfelkeltésre kötelezetteket, hogy a mindenkor reggel 8 órakor kezdődő pótszemlén a Lázár Vilmos-utca 3 sz. a. sorozó helyiségben tisztán és rendes tisztán öltözötben annál is inkább jelenjenek meg, mert a ki ezen behívási parancsnak nem tesz eleget, karhatalommal vezetettik elő s azonfelül a katonai behívás iránt tanusított engedelmesség megbüntetéséről szóló 1890 évi XXI. t. c. 4. §-a értelmében 2 évig terjedhető börtönnel fog büntettetni.

A pótszemlén megjelenni tartozó népfelkeltésre kötelezettek a m. kir. honvédelmi minister ur 237602—1915 számú körrendelete értelmében a birtokukban levő s a népfelkeltési bemutatószemlére annak idején történt vezetétsüket igazoló népfelkeltési igazolványi lapokat (vörös cédula) a pótszemlére feltétlenül magukkal hozni s a szemle bizottságnak átadni tartoznak.

A pótszemlén megjelenni nem tartoznak:

1. A nyilvánvalóan alkalmatlanok, vagyis azok akik a következő fogyatkozások valamelyikében szenvednek: egyik láb vagy kéz hiánya, mindkét szem vaksága, siketnémesség, hülyeség, kimondott tébolyodottság, örültség vagy gyengeelmélyűség;

2. Az egyéb elmebeteg valamint az eskoroszok.

3. Akik annak idejében a sorozáskor törleendőnek osztályoztattak.

4. Akik felülvizsgálatuk alkalmával mindennemű népfelkeltési szolgálatra alkalmatlannak

nyilvánítottak, akár élveznek rokkantsági nyugdíjat akár nem.

5. A hadsereg, illetőleg a honvédség nyilvántartásában álló és rokkantsági nyugdíjjal ellátott egyének.

6. A kik a háboruban történt megsérülésük folytán felülvizsgálat útján a tényleges szolgálattól elbocsátottak.

A rokkantsági nyugállományba helyezett csendőrök közül azok, a kik felülvizsgálat útján nem osztályoztattak mindennemű népfelkeltési szolgálatra alkalmatlannak, valamint a sebesülési pótdíjjal ellátott összes egyének — kivéve a 6-ik pont alatt említetteket — a népfelkeltési bemutató pótszemlén megjelenni tartoznak.

Az 1—6. pont alatt említett egyéneknek a szemlén való megjelenés alól engedélyezett felmentését amennyiben ez az előző szemlén még nem igazoltatott, a pótszemlén igazolni kell, miért is az ily egyének az esetben, ha az összeírás alkalmával fogyatékoságukat, vagy a felmentésre jogcímét adó minőségüket még nem igazolták volna s ezért a pótszemléhez behívási parancsot kaptak, ezen igazolást a pótszemle napjáig megtenni el ne mulasszák s evégből jelentkezzenek a katonai ügyosztálynál.

A pótszemlén szintén nem tartoznak megjelenni egyuttal bizonytalan időre fel vannak mentve a népfelkeltési tényleges szolgálattól:

a) a pénzügyőrségnél;
b) a vasutaknál és azok műhelyeiben;
c) a posta és távirtda intézetnél tartósan alkalmazottak;

d) a kőszénbánya munkásosztághoz tartozók;

e) a népfelkeltő munkások gyanánt, valamint a hadiszolgáltatásokról szóló 1912 évi LXVIII. t. cz. 4. §-a alapján személyes hadiszolgáltatásra az összeírás előtt kiállított (behívott) egyének feltéve, hogy rendeltetésük folytán Nagyváradot már elhagyták és a bemutató pótszemléig vissza nem térnek;

f) a határrendőrségnél alkalmazottak (a szolgák kivételével).

g) azok akik a népfelkeltési tényleges szolgálattól már eddig névszerint felmentve voltak;

h) a bevett s a törvényesen elismert válás felekezettek felszentelt illetőleg felavatott (tényleg hivatásszerűen alkalmazott) lelkészeki és papi jellegű tanárai;

i) a felhívott születési évfolyamba tartozó orvosok;

k) a nyugdíjas katonai és honvéd havi-díjasok.

Az a) b) c) d) és f) betűk alatt említett népfelkeltésre kötelezettek azt, hogy állandóan és hivatásszerűen vannak alkalmazva felettes hatóságuk igazgatóságuk stb. által szabályszerűen kiállított bizonyítvánnyal tartoznak igazolni még a pótszemle előtt a katonai ügyosztálynál.

Tájékoztató céljából megjegyzem, hogy az 1891, 1895, 1796, valamint az 1877, 1876, 1875, 1874 és 1873. évi születésű népfelkekre kötelezettek pótszemléje Nagyváradon, 1915. évi December hó 18., 20., 21. és 22. napjain fog megtartatni, amelynek sorrendjére vonatkozólag külön hirdetmény fog annak idején kiadatni.

Nagyvárad, 1915. november 5.

Eleméry Ferencz,
katonai tanácsnok.

* **Ingyetlen eladás.** Nagyteleky-utca 3. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) juttatásos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **Kiadó lakások.** Ósi-tér 14. szám alatt két üzemhelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatti két üzemhelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.